

Ekonomika životního prostředí

Jana Soukopová

Informace o předmětu

- Předmět je vyučován formou přednášek a navazujících seminářů. Součástí jsou dvě povinné exkurze. Předmět je ukončen **písemnou zkouškou**. Pro přistoupení k písemné zkoušce je student povinen zpracovat a prezentovat seminární práci, která tvoří 40% jeho celkového hodnocení u zkoušky.
- Hodnocení studenta
 - Semestrální práce 40 bodů
 - 25 bodů učitel
 - 15 bodů 3 studenti
 - Zkoušková písemka 55 bodů
 - Bonusové body za aktivitu

Celkem 95 - bodů

(student, který není aktivní nemá nárok na známku A, pokud nebude mít plný počet bodů za semestrální práci a plný počet bodů za zkouškovou písemku)

Podmínky absolvování předmětu

- Účast na 2 povinných exkursích
- Zpracování a obhajoba semestrální práce, která tvoří 40% celkového hodnocení u zkoušky (student dostává 40 bodů, které uděluje učitel i ostatní studenti – učitel 25 bodů, studenti 15 bodů)
- Vyučující má právo udělit "bonusové" body za aktivitu v seminářích.

Semestrální práce

■ TÉMA:

- Problém životního prostředí, který pociťuji a blízce se mě dotýká.
- Obsah práce:
 - Vymezení problému,
 - Zainterесované osoby a jejich vliv na problém
 - Možnosti řešení
 - Možnosti nástrojů politiky životního prostředí při řešení tohoto problému.

[Cvičení]

- Cvičení budou bývát jednou za čtrnáct dnů od 8:00 – 9:20.

Prostředí a životní prostředí

- Pojem prostředí – obecnější
- Životní prostředí
 - Statická definice:
 - „soubor faktorů nutných k životu určitého živého organismu“
 - Dynamická definice:
 - „ta část světa v níž je sledovaný objekt ve stálé interakci“
 - Systémová definice:
 - „systém složený z přírodních, umělých a sociálních složek materiálního světa, jež jsou nebo mohou být se sledovaným objektem ve stálé interakci“

[Základní východiska a pojmy]

- Prostředí a životní prostředí
- Složky životního prostředí
- Přírodní zdroje
- Ekologie a ekonomie
- Ekosystém a biosféra
- Ochrana životního prostředí
- Trvale udržitelný rozvoj

[Pojem životní prostředí]

- pojem „životní prostředí“

*„vše, co vytváří **přírozené podmínky existence organismů** včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje; složkami jsou zejména: ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie“*

/§ 2 z. č. 17/1992 Sb./

[Životní prostředí]

- Mikroprostředí – jednoho jedince
- Mezoprostředí – většího skupina
- Makroprostředí – ještě větší skupina
- Globální prostředí – biosféra, aj.

Složky životního prostředí

- Voda
- Ovzduší
- Půda včetně geologického podloží
- Rostlinstvo (flóra) a živočišstvo (fauna)
- Elektromagnetické pole
- Předměty uměle vytvořené člověkem
- Člověk

[Přírodní zdroje]

- Takové statky, které člověk odebírá z přírody a přetváří je v různé produkty
- Zdroje
 - Obnovitelné
 - Neobnovitelné (vyčerpitelné)

[Ekologie a ekonomie]

- Stejný základ – eko (oikos – dům, obydlí)
 - Ekologie – zkoumá strukturu a vzájemné vztahy mezi objekty v daném domě (provádí studium vztahů existujících mezi živým organismem a jeho domovským prostředím, studium systému, jenž se skládá z neživých faktorů a živých organismů)
 - Ekonomie – vedení domu (jak rozdělit omezené zdroje, aby byly uspokojeny neomezené potřeby existujících ekonomických subjektů)

Ekosystém a biosféra

- Ekosystém – systém skládající se z neživých faktorů a živých organismů a pro nějž platí
 - Vlastnosti nebo chování jednotlivých prvků ekosystému ovlivňuje chování ekosystému jako celku.
 - Chování každého prvku závisí nejméně na jednom dalším prvku.
 - Prvky lze rozdělit do skupin, pro něž budou jako pro celky platit předchozí dvě tvrzení.
 - Více než pouhý součet prvků a dělením ztrácí své typické vlastnosti.
- Největší ekosystém Země - BIOSFÉRA

Základní ekologické zákony

- Ekosystém je stabilnější s čím většího počtu prvků se skládá
- Ekosystém je tak stabilní jako jeho nejslabší článek
- Proti působení vnějších vlivů má ekosystém určité hranice tolerance
- Ekosystém, který není schopen uvést svůj odpad do koloběhu látek v přírodě je vystřídán jiným.

[Trvale udržitelný rozvoj]

- Takový ekonomicky, sociálně i technologicky možný rozvoj, při němž každá generace uspokojuje své potřeby tak, že při tom neohrožuje možnosti budoucích generací uspokojovat své potřeby.

Zásady trvale udržitelného rozvoje

1. Oživit ekonomický růst
2. Změnit kvalitu růstu
3. Uchovávat a obohacovat bázi přírodních zdrojů
4. Zajistit udržitelnou úroveň populace
5. Nově orientovat techniku a odstraňovat rizika
6. Při rozhodování integrovat ekologické a ekonomické aspekty
7. Reformovat mezinárodní hospodářské vztahy
8. Posílit mezinárodní spolupráci

Ochrana životního prostředí

- Důvody ochrany životního prostředí
 - idealistické pojetí: „dílo Boží“
 - materialistické pojetí: funkce životního prostředí
 - zdroj všech vstupů
 - odkladiště a „absorbátor“ všech výstupů jen v určitém rozsahu, čase, prostoru (ekologická stabilita)
 - „příznivé“ životní prostředí jako sociální standard (trvale udržitelný rozvoj)

[Cesty a prostředky ochrany ŽP]

- V několika oblastech
 - Oblast technologií
 - Výchova a stimulace obyvatel
 - Jako spotřebitelů
 - Jako pracovní síly
 - Oblast řízení

Děkuji za pozornost

soukopova@econ.muni.cz